

Konungleg Auglýsing til Íslendinga um það, að út sje komin stjórnarskrá um hin sjerstaklegu málefni Íslands (1874)

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðu eintaki af téðu riti. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið rafrænt eintak af því án endurgjalds.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó að stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Höfundur skjals þessa álitur að hvers kyns höfundaréttur á prentaða eintakinu sé útrunninn.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skannað var eintak í vörslu Landsbókasafnsins (geymsla 6).

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

342.1191
Jsl

Konungleg Auglýsing

til Íslendinga

um það, að út sje komin stjórnarskrá um hin sjerstaklegu málefni Íslands.

Allerhøjeste Kundgjørelse

til Islænderne

angaaende Udstedelsen af en Forsatningslov for Islands særlige
Anliggender.

Amalienborg, den 14de Februar 1874.

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. S. Schult.

Vjer Christian hinn Niundi, af guðs náð Danmerkur konungur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi, sem saman kom árið, sem leið, hefir í þegnlegu ávarpi til Vor farið þess á leit, að Vjer — samkvæmt því, sem einnig er látið í ljósi í bænarskrá frá hinu sama alþingi — vildum gjöra yfirstandandi ár enn þá atkvæðismeira fyrir Íslendinga með því að gefa Íslandi stjórnarbót, er veitti alþingi fullt löggjafarvald og fjárforræði, og sem að öðru leyti væri svo frjálst, sem framast væri unnt.

Vjer höfum síðan á ný látið sem nákvæmlegast ihuga stjórnarskipunarmál Íslands, og er árangurinn af því orðinu sá, að Vjer einn af hinum fyrstu dögum ársins með Voru konunglega nafni höfum löghelgað stjórnarskrá um hin sjerstaklegu málefni Íslands, sem að mestu leyti er byggð á frumvarpi því til stjórnarskipunarlag, sem lagt var fyrir alþingi árið 1871, en þó hefir sjerstaklega verið tekið tillit til þeirra atriða, sem tekin voru fram í fyr nefndri bænarskrá alþingis.

Jafnframt og Vjer birtum þetta Voru trúu og kæru þegnum á Íslandi, finnum Vjer hvöt til þess að lýsa yfir allrahæstu ánægju Vorri með, að hið íslenska stjórnarskipunarverk, sem svo lengi hefir verið starfað að, þannig er nú alveg til lykta leitt, og sömuleiðis viðurkenning Vorri og þakklæti fyrir traust það, sem fulltrúar landsins hafa auðsýnt Oss með því að fela það fyrirhyggju Vorri á þann hátt, sem sagt var, að koma fullnaðarskipun á um þetta mikilvæga málefni.

Það er von Vor, að Vorir trúu Íslendingar taki á móti gjöf þeirri, sem Vjer þannig af frjálsu fullveldi höfum veitt Íslandi, með hinu sama hugarfari, er hún er spröttin af, og að það verði viðurkennt eigi að eins, að þá er stjórnarskráin var samin hafi verið tekið svo sem unnt var tillit til þeirra óska, sem fram eru komnar frá Íslands hálfu, að svo miklu leyti, sem þær gátu samrímzt við það, að þeirri stjórnarskipun ríkisins, sem nú á sjer stað, yrði haldið óbreytt, og þá nauðsyn, sem á því er, að lög þau, sem hjer ræðir um, komi fram í því formi, sem samsvari eðli þeirra sem endilegra stjórnarskipunarlag, heldur einnig, að Voru kæru þegnum á Íslandi sje með stjórnarskránni yfirhöfuð veitt svo mikið frelsi og þjóðleg rjettindi, að skilyrðunum fyrir öflugum og heillaríkum framförum landsins bæði í andlegum og líkamlegum efnum sje með því fullnægt.

En eigi sáðkorn það, sem falið er í stjórnarbótinni, að geta borið ávöxtu, þarf til þess, að lýður og stjórn leggist á eitt um að vinna að því í eindrægni, sem er sameiginlegt mark og mið hvorutveggju, sem er framfarir og hagsæld landsins, og treystum Vjer því staðfastlega, að Vorir trúu Íslendingar með því að neyta hyggilega frelsis þess, sem þeim er veitt, vilji styðja viðleitni Vora, til þess að þessu augnamiði verði náð.

Einkar geðfellt hefir það þar að auki verið Oss, að framkvæmd þessarar

i Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gjøre vitteligt: Det i afvigte Aar forsamlede Althing har i en allerunderdanigst Adresse henvendt sig til Os med Andragende om, at Vi — i Overensstemmelse med hvad der ogsaa er udtalt i en af samme Althing indgiven Petition — vilde give det indeværende Aar en særegen og forhøjet Betydning for Islænderne ved at skænke Island en Forfatning, som tillægger Althinget fuld lovgivende og finansiel Myndighed, og iøvrigt saa frifindet som muligt.

Vi have herefter paaany ladet den islandske Forfatningsag blive Gjenstand for den nøjeste Overvejelse, og som Frugten heraf have Vi paa en af Aarets første Dage med Vort Kongelige Navn beseglet en Forfatningslov for Islands særlige Anliggender, i det Væsentlige bygget paa det Althinget i Aaret 1871 forelagte Forfatningslovsforslag, men med særlig Hensynstagen til de i Althingets foranførte Petition fremhævede Indstillingspunkter.

Idet Vi kundgjøre dette for Vore tro og kjære Undersaatter paa Island, føle Vi Trang til at udtale Vort allerhøjeste Tilfredshed med, at det islandske Forfatningsværk, hvorpaa der saalænge har været arbejdet, saaledes nu er bragt til en endelig Afslutning, og tillige Vort Paaafjænnelse og Tak for den Tillid, som Landets Repræsentation har vist Os ved paa den anførte Naade at betroe den endelige Ordning af denne vigtige Sag til Vort Forsorg.

Det er Vort Haab, at den Gave, Vi saaledes af fri Magtfuldkommenhed have skænket Island, vil af Vore tro Islændere blive modtaget med det samme Sindelag, hvoraf den har sit Udspring, og at det vil erkjendes ikke blot, at der ved Forfatningslovens Udarbejdelse er bleven taget det størst mulige Hensyn til de fra Island fremkomne Ønsker, saavidt som de have kunnet forenes med Opretholdelsen af den bestaaende Statsorden og med Nødvendigheden af, at den heromhandlede Lov fremtræder i en Form, der svarer til dens Bæsen som en endelig Forfatningslov, men at der ved Forfatningens Indhold overhovedet er indrømmet Vore kjære Undersaatter paa Island et saadant Maal af Frihed og politiske Rettigheder, at Betingelserne for en kraftig og heldbringende Udvikling af Landets aandelige og materielle Kræfter derved ere tilvejebragte.

For at imidlertid den Sæd, der er nedlagt i Forfatningen, kan komme til at bære Frugt, er det nødvendigt, at Folk og Regering slutte sig sammen, for i Endrægtighed at arbejde hen til det fælles Maal, Landets Fremgang og Velvære, og Vi stole trygt paa, at Vore tro Islændere ved en forstandig Brug af den dem skænkede Frihed ville understøtte Vore Bestræbelser, for at dette Maal kan blive naaet.

Særlig tilfredsstillende har det derhos været Os, at Guldbyrdelien af den her omhandlede vigtige Akt overensstemmende med Althingets Ønske har kunnet finde Sted netop i

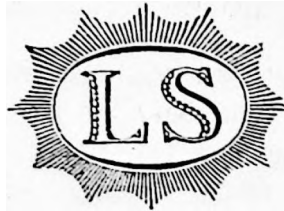
mikilvægu gjörðar samkvæmt ósk alþingis hefir getað átt sjer stað einmitt á því ári, er þess verður minnst, að 1000 ár eru liðin síðan Ísland fyrst byggðist, og að þá hafi byrjað þjóðarlíf, sem einkum með því að halda við máli forfedranna og færa í sögur afreksverk þeirra, hefir verið svo mikilsvert fyrir öll norðurlönd.

Um leið og Vjer í tilefni af hátíð þeirri, sem í hönd fer, sendum öllum Vorum trúu og kæru þegnum á Íslandi kveðju Vora og Vorar beztu heilla- og hamingjuóskir landinu til handa um ókominn tíma, sameinum Vjer því vonina um, að sá tími muni koma, að umskipti þau á stjórnhögum Íslands, sem nú standa til, verði einnig talin í sögunni sem atkvæðamikill og happasæll viðburður fyrir Ísland.

Gefið á Amaliuborg, 14. dag febrúarmánaðar 1874.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

C. S. Klein.

det Aar, da Grindringen igjennem et Tidsrum af 1000 Aar føres tilbage til Islands første Bebyggelse og dermed til Begyndelsen af et Folkeli, der særlig ved Bevaringen af Forsædrenes Sprog og den historiske Ihukommelse af deres Idret har haft saa stor Betydning for hele Norden.

Idet Vi i Anledning af den forestaaende Højtidelighed sende alle Vore tro og kjære Undersaatter paa Island Vore Hilsen og Vore bedste Ønsker om Held og Lykke for Landets Fremtid, knytte Vi dertil Haabet om, at det Vendepunkt i de islandske Forfatningsforhold, som nu vil indtræde, ogsaa engang maa i Historien blive betegnet som en betydningsfuld og velsignelsesrig Begivenhed for Island.

Givet paa Amalienborg, den 14de Februar 1874.

Under Vore Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

C. S. Klein.